

Paweł Olbrycht
 orcid.org/
 0000-0001-8362-5644

Wpływ zjawiska migracji na poziom bezpieczeństwa publicznego Stanów Zjednoczonych

Wstęp

Najpotężniejszy obecnie kraj na świecie, którym są Stany Zjednoczone Ameryki, uzyskały niepodległość w 1776 r. Państwo to zostało założone przez europejskich kolonizatorów, którzy stworzyli fundament tamtejszej społeczności. Wraz z biegiem lat z przyczyn ekonomicznych, politycznych bądź społecznych zaczęli do nich dołączać imigranci z całego świata. Stany Zjednoczone są zatem przykładem państwa migracyjnego, którego społeczeństwo składa się z wielu grup narodowościowych. Ich uwarunkowania społeczne oraz kulturowe mają istotny wpływ na funkcjonowanie państwa, w tym na poziom jego bezpieczeństwa publicznego, a jak wskazują Paweł Kaczmarczyk i Marek Okólski, model polityki migracyjnej tego państwa ma charakter wielokulturowy¹.

Celem artykułu jest eksploracja wpływu zjawiska migracji na poziom bezpieczeństwa publicznego Stanów Zjednoczonych. Materiał badawczy do realizacji postawionego celu artykułu stanowi literatura przedmiotu, akty prawne dotyczące migracji oraz dane wtórne amerykańskich wyspecjalizowanych instytucji bezpieczeństwa narodowego: Centralnej Agencji Wywiadowczej – *Central Intelligence Agency* (CIA), Federalnego Biura Śledczego – *Federal Bureau of Investigation* (FBI), a także wyspecjalizowanego organu władzy federalnej Departamentu Bezpieczeństwa Krajowego Stanów Zjednoczonych – *United States Census Bureau* i think thanków zajmujących się problematyką migracji: *Arab American Institute Foundation*, Instytutu Polityki Migracyjnej – *Migration Policy Institute* (MPI). Do realizacji postawionego celu zastosowano jakościowe metody badawcze: analizę literatury, aktów prawnych oraz danych wtórnych, a także studium przypadku wybranych grup imigracyjnych w kontekście ich wpływu na poziom bezpieczeństwa publicznego USA.

¹ Jest to model liberalny, który zakłada potrzebę obecności konkurujących ze sobą przedstawicieli zróżnicowanych kultur, co pozwala napędzać krajową gospodarkę. Szerzej na ten temat: P. Kaczmarczyk, M. Okólski, *Polityka migracyjna jako instrument promocji zatrudnienia i ograniczania bezrobocia*, Warszawa 2008, s. 122–124.

Stany Zjednoczone jako kraj migracyjny

Kontynent północnoamerykański, choć przypadkowo odkryty dopiero w 1492 r. (XV w.) przez członków wyprawy Krzysztofa Kolumba do Indii, był zamieszkiwany przez człowieka już znacznie wcześniej. W nauce odnaleźć można dwie hipotezy dotyczące pojawienia się ludzkości na tych terenach. Pierwsza z nich, tzw. hipoteza solutrejska, autorstwa amerykańskich archeologów Dennisa Stanforda i Bruce'a Bradleya, zakłada, że jako pierwsi do Ameryki przez Ocean Atlantyki dotarli ok. 20 tys. lat temu ludzie zamieszkujący tereny dzisiejszej Hiszpanii i Francji². Hipoteza ta ze względu na niewielką możliwość pokonania Atlantyku przy ówczesnej technologii budowy jednostek pływających nie znalazła jednak w globalnym środowisku naukowym powszechnego uznania. Znacznie bardziej prawdopodobne jest dotarcie do Ameryki Północnej mieszkańców północnej Azji w okresie zlodowacenia ok. 14 tys. lat temu przez obszar Beringii³. Kolejnymi przybyszami na kontynencie północnoamerykańskim byli ok. XI w. Wikingowie, czego dowodem są ich osady odkryte na tym obszarze w XX w.

Jak już wspomniano, przełomowym momentem w historii kontynentu amerykańskiego było jego odkrycie przez członków wyprawy Krzysztofa Kolumba drogą morską do Indii⁴. Od tego czasu rozpoczęła się bowiem masowa ekspansja państw europejskich na nowo odkryte ziemie w celu zbudowania jak najszerzej strefy wpływów. Wówczas rozpoczął się również dynamiczny rozwój kolonializmu i nowej fali niewolnictwa, obejmujących głównie osoby z kontynentu afrykańskiego, którzy byli masowo transportowani do Ameryki⁵. Głównymi mocarstwami obecnymi w analizowanym regionie były Hiszpania i Wielka Brytania, których obywatele w coraz większej liczbie zaczęli osiedlać się na nowo odkrytych ziemiach. Odkrycie Ameryki okazało się na tyle istotnym momentem w dziejach ludzkości, że zapoczątkowało historyczną epokę nowożytną.

Analizowane przykłady grup ludzi z terenów dzisiejszej Syberii, Francji, Hiszpanii, a także Wikingów i europejskich kolonizatorów pokazują, że Stany Zjednoczone bez wątpienia nazwać można państwem migracyjnym, ponieważ w zasadzie jego

² B. Vastag, *Radical theory of first Americans places Stone Age Europeans in Delmarva 20,000 years ago*, „The Washington Post”, https://www.washingtonpost.com/national/health-science/radical-theory-of-first-americans-places-stone-age-europeans-in-delmarva-20000-years-ago/2012/02/28/gIQA4mriiR_story.html?utm_term=.1cc0d10f8493 [dostęp: 10.07.2019].

³ Beringią nazywa się pas łądu istniejący podczas zlodowaceń łączący dzisiejsze rejony Alaski i Syberii. Z czasem pas ten uległ roztopieniu i utworzył liczącą obecnie 85 km cieśninę nazywaną od nazwiska jej odkrywcy Cieśniną Beringa. Szerzej na ten temat: H. Pringle, *Welcome to Beringia*, „Science” 2014, Vol. 343, Issue 6174, s. 961–963.

⁴ Krzysztof Kolumb planował dotrzeć do wybrzeży Indii, kierując się na zachód (przez Ocean Atlantyczny), nie zaś tak jak pokonywano tę trasę dotychczas – wzdłuż zachodniego wybrzeża Afryki i następnie przez Ocean Indyjski. Nie wiedząc o istnieniu obu Ameryk, dopłynąwszy w region Karaimów, sądził, że znalazł się w stosunkowo krótkim czasie u wybrzeży Indii.

⁵ Kolonializm jest zjawiskiem historycznym, polegającym na opanowywaniu i utrzymywaniu kontroli politycznej oraz gospodarczej przez jedne państwa nad innymi w celu eksploatacji. *Kolonializm*, <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/kolonializm.html> [dostęp: 10.07.2019].

wszyscy obywatele są potomkami osób, które w różnych okresach historii przybyły na jego terytorium. W 1776 r. brytyjscy kolonizatorzy utworzyli niepodległe państwo amerykańskie, a w 1789 r. uchwalili pierwszą w historii ustawę zasadniczą (konstytucję), obowiązującą z późniejszymi poprawkami w tym państwie do dziś.

W najogólniejszym znaczeniu za migracje uważa się legalne lub nielegalne przemieszczanie się ludności w celu poprawy dotychczasowych warunków bytowych⁶. Są one determinowane czynnikami ekonomicznymi (emigracja i imigracja zarobkowa⁷), politycznymi (np. w przypadku ucieczki przed skutkami wojny), społecznymi (np. przy prześladowaniach mniejszości religijnych, etnicznych itp.) oraz naturalnymi (determinowanymi negatywną działalnością sił natury, np. powodzią, trzęsieniami ziemi itp.). Podział zjawiska migracji zależy jest od przyjętego kryterium, do których zaliczyć można m.in. okres trwania, czynnik decydujący, zasięg, kierunek oraz przyczynę⁸. Paweł Kaczmarczyk wyróżnia pięć grup imigrantów: azylantów politycznych i uchodźców, wykwalifikowanych wysiedleńców, imigrantów ekonomicznych, pracowników sezonowych oraz członków rodzin dotychczasowych imigrantów⁹.

Niezależnie od egzemplifikacji zjawiska migracji na kontynencie północno-amerykańskim można doszukać się w niej wszystkich wcześniej przytaczanych czynników, które determinowały je na przestrzeni lat. Jak już wspomniano, od momentu formalnego odkrycia Ameryki w 1492 r. kraje Europy Zachodniej rozpoczęły w jej kierunku masowe ekspansje w celu budowy swoich stref wpływów, czego skutkiem były migracje ich obywateli, którzy doprowadzili do powstania w 1776 r. niepodległego państwa amerykańskiego. W XIX w. do „Nowego Świata”¹⁰ zaczęli przybywać także obywatele innych państw, takich jak Rosja, Chiny czy Włochy, jednak w ich przypadku decydującą rolę odgrywał czynnik ekonomiczny. Przykładem tego mogą również być Polacy z ubogich rejonów zaboru rosyjskiego oraz Galicji, lokujących się głównie w stanach Wisconsin, Illinois oraz Michigan¹¹. Kolejna fala migracji w Stanach Zjednoczonych nastąpiła po II wojnie światowej i umownym podzieleniu świata na amerykańską i radziecką strefę wpływów. Wówczas z przyczyn politycznych i społecznych masowo schronienia przed skutkami prześladowań ze strony władz poszczególnych państw zaczęli szukać obywatele krajów Europy Wschodniej i Ameryki Łacińskiej. Zjawisko poszukiwa-

⁶ *Migracje*, w: *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, red. B. Zdrodowski, Warszawa 2008, s. 70–71.

⁷ Emigracja rozpatrywana jest z perspektywy regionu, który dana osoba opuszcza, natomiast imigracja z punktu widzenia obszaru, do którego przyjeżdża.

⁸ W. Fehler, K. Cebul, R. Podgórska, *Migracje jako wyzwanie dla Unii Europejskiej i wybranych państw członkowskich*, Warszawa 2017, s. 24.

⁹ P. Kaczmarczyk, *Money for Nothing? Ukrainian Immigrants in Poland and their Remitting Behaviors* „Discussion Paper Series” 2013, No 7666, s. 14.

¹⁰ Określenie to dotyczyło nowo odkrytych kontynentów: Ameryki Północnej, Ameryki Południowej i Australii.

¹¹ P. Olbrycht, *Migracje zarobkowe Polaków – przeszłość i teraźniejszość*, „Zeszyty Naukowe Ruchu Studenckiego” 2014, nr 2, s. 21.

nia azylu politycznego w Stanach Zjednoczonych (jako kraju szerokich wolności obywatelskich) występuje, choć w mniejszej skali, do czasów współczesnych.

Charakterystyka grup imigrantów w Stanach Zjednoczonych

Proces analizy mniejszości narodowych w Stanach Zjednoczonych pod kątem ich wpływu na poziom bezpieczeństwa publicznego jest istotnie złożony. Jest to spowodowane istnieniem wielu takich grup, choć wiele z nich nie może być do nich formalnie zakwalifikowana ze względu na zbyt małą liczbę osób. Zasadne jest zatem ograniczenie przedmiotu badań do najliczniej reprezentowanych mniejszości narodowych, gdyż ze względu na kryterium ilościowe istnieje największe prawdopodobieństwo największego oddziaływania na poziom bezpieczeństwa publicznego Stanów Zjednoczonych. Zaznaczyć należy również, że samo pojęcie bezpieczeństwa publicznego odnosi się do pożądanego stanu w państwie, będącego brakiem zagrożeń w życiu społeczeństwa i jego poszczególnych członków. Stan ten jest natomiast efektem skutecznego przeciwdziałania instytucji państwowych (działających na podstawie i w granicach prawa) wszelkim zagrożeniom oraz realizacji zadań zapobiegających działaniom, które mogą godzić w dobro państwa, jego porządek publiczny oraz życie, zdrowie i mienie obywateli¹².

Imigranci afrykańscy

Ludność czarnoskóra pojawiła się na ziemiach północnoamerykańskich za sprawą wywożenia ich ze swoich terenów w Afryce do pracy w roli niewolników przez europejskich kolonizatorów. Apogeum tego zjawiska miało miejsce w XVII i XVIII w. Pomimo upływu kilku wieków kolonializm w Ameryce Północnej w znacznym stopniu przypominał ten praktykowany w starożytnym Rzymie. W tym przypadku niewolnicy na początku również nie mieli żadnych praw publicznych i byli przedmiotami handlu. W późniejszych latach zaczęli dołączać do nich także imigranci z państw karaibskich, głównie z Jamajki i Dominikany. Z biegiem lat sytuacja amerykańskich niewolników zaczęła się stopniowo poprawiać, ponieważ zyskiwali oni coraz więcej praw, zwłaszcza po ogłoszeniu niepodległości Stanów Zjednoczonych. Ostateczny kres niewolnictwa nastąpił po wprowadzeniu XV poprawki do amerykańskiej konstytucji z 1870 r., w której zakazano dyskryminowania obywateli z jakichkolwiek względów, w tym pochodzenia etnicznego. Pomimo to, aż do lat 60. ubiegłego wieku, istniała w amerykańskim życiu publicznym segregacja rasowa (np. wydzielanie miejsc w środkach komunikacji dla osób czarnoskórych). Populacja czarnoskórych Amerykanów urosła w 2017 r. do poziomu 12,6% całej populacji Stanów Zjednoczonych¹³, co stanowi ok. 39 mln osób. Współcześnie najwięcej z nich zamieszkuje stany Georgia, Nowy Jork i Floryda.

¹² A. Czop, *System bezpieczeństwa publicznego Rzeczypospolitej Polskiej ze szczególnym uwzględnieniem prywatnego sektora ochrony*, Kraków 2016, s. 5.

¹³ *The World Factbook. North America: United States*, <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/us.html> [dostęp: 10.07.2019].

Największym problemem dotyczącym czarnoskórych obywateli Stanów Zjednoczonych są prześladowania na tle rasistowskim. Powoduje to powtarzające się, wywołane protestami zamieszki uliczne, podczas których nierzadko dochodzi do fizycznych starć z funkcjonariuszami policji. Jednak wbrew obiegowej opinii o wysokim stopniu przestępczości w Stanach Zjednoczonych wśród osób czarnoskórych dane FBI wskazują, że w 2013 r. stanowili oni tylko 28% osób spośród wszystkich aresztowanych, popełniają oni jednak najwięcej aktów kradzieży oraz przestępstw ciężkich, takich jak morderstwa¹⁴. Pomimo iż osoby czarnoskóre zamieszkują kontynent północnoamerykański już od XV w., to skala migracji z Afryki nadal utrzymuje się na stosunkowo stałym poziomie ok. 100 tys. osób rocznie (pobytu zalegalizowanego)¹⁵.

Imigranci latynoamerykańscy

Za przedstawicieli mniejszości latynoamerykańskiej uważa się osoby przybyłe do Stanów Zjednoczonych z Ameryki Środkowej i Południowej, nazywanych też Ameryką Łacińską. Kraje położone w tych regionach są byłymi koloniami hiszpańskimi (za wyjątkiem Brazylii będącej kolonią portugalską). Wśród nich dominują osoby wyznania rzymskokatolickiego, co stanowi przeciwieństwo dla amerykańskiej większości protestanckiej. Obecnie stanowią oni 16,3% społeczeństwa amerykańskiego¹⁶. Wśród imigrantów z tej części świata jako główny czynnik migracji można wskazać kwestie ekonomiczne, a w mniejszym stopniu także polityczne oraz społeczne. Niski poziom życia w wielu państwach latynoamerykańskich, a także bliskość geograficzna powodują, że od lat dostanie się na terytorium Stanów Zjednoczonych jest marzeniem wielu osób, gdyż stanowi swoistą „przepustkę” do radykalnego polepszenia dotychczasowego poziomu życia. Częstym procederem wśród Latynosów jest praktykowanie tzw. turystyki urodzeniowej. Polega ona na przedostaniu się (często nielegalnym) do Stanów Zjednoczonych kobiet w ciąży i urodzenie tam dziecka, które ze względu na miejsce urodzenia otrzymuje obywatelstwo amerykańskie, nawet jeśli nie posiadają go jego rodzice¹⁷. Dziecko urodzone w Stanach Zjednoczonych przez uzyskanie obywatelstwa nabywa także prawo stałego pobytu w tym kraju, co znacznie zwiększa prawdopodobieństwo uzyskania go także przez jego rodziców. Przy korzystnej decyzji może to w szerszej perspektywie czasowej prowadzić nawet do uzyskania przez nich obywatelstwa amerykańskiego. Praktyka ta jest stosowana zwłaszcza przez Meksykan, co z pewnością jest jedną z przyczyn ich stałego wzrostu migracji do Stanów Zjednoczonych, która w 2016 r. wyniosła ponad 157 tys., w porównaniu

¹⁴ *Crime in the United States 2013*, <https://ucr.fbi.gov/crime-in-the-u.s/2013/crime-in-the-u.s.-2013/tables/table-43> [dostęp: 7.11.2017].

¹⁵ *Yearbook of Immigration Statistics 2015*, <https://www.dhs.gov/immigration-statistics/yearbook/2015> [dostęp: 10.07.2019].

¹⁶ *The World Factbook...*

¹⁷ Gwarantuje to zapis XIV poprawki amerykańskiej Konstytucji z 1868 r.

do ok. 140 tys. w każdym z poprzednich pięciu lat¹⁸. W odpowiedzi na to zagrożenie obecny prezydent USA Donald Trump zaproponował postawienie muru na całej długości granicy amerykańsko-meksykańskiej, co miałoby w dużym stopniu zapobiec dalszemu rozwojowi tego zjawiska.

Drugim czynnikiem determinującym amerykańską migrację osób z Ameryki Łacińskiej jest niestabilna sytuacja polityczna wewnątrz niektórych z jej państw. Głównym przykładem tego zjawiska jest Kuba, której obywatele rozpoczęli masowe próby ucieczki do Stanów Zjednoczonych po rewolucji z lat 50. ubiegłego wieku i dojściu do władzy Fidela Castro. Spowodowane były one prześladowaniami politycznych przeciwników nowych przedstawicieli władzy oraz niskim poziomem życia. Podobna sytuacja miała miejsce również m.in. w Gwatemali, Nikaragui czy Salwadorze. Podkreślić należy natomiast, że Amerykanie nigdy nie byli zwolennikami powszechnego wpuszczania na terytorium swojego państwa imigrantów i uciekinierów z państw karaibskich, ponieważ obawiali się utraty kontroli nad ich działalnością, która mogłaby negatywnie wpływać na poziom bezpieczeństwa publicznego. Latynosi zamieszkują na terenie USA głównie stany Nowy Meksyk (blisko połowę całej populacji), Kalifornię i Teksas. W przeciwieństwie chociażby do osób czarnoskórych ich formy działań przestępczych polegają na tworzeniu wewnętrznych grup o charakterze zorganizowanym, zajmujących się przede wszystkim produkcją i obrotem narkotyków (z wiodącą rolą Kolumbijczyków i Meksykanów) oraz przemytem i handlem ludźmi. Łączna liczba imigrantów z krajów Ameryki Łacińskiej w 2016 r. jest również wyższa niż w przypadku osób czarnoskórych i wyniosła 116 605 osób (pobytu zalegalizowanego)¹⁹.

Imigranci z Bliskiego Wschodu

Osoby pochodzenia arabskiego pojawiły się na kontynencie północnoamerykańskim w momencie przyłączania się do wypraw europejskich kolonizatorów. Byli to głównie kupcy, którzy poszukiwali tam nowych, nieznanych wcześniej towarów, które mogliby transportować i wprowadzać na rynek bliskowschodni. Skala tych ruchów była jednak wówczas znikoma. Pierwsza fala arabskiej emigracji miała miejsce na przełomie XIX i XX w. Byli to głównie obywatele Libanu, Syrii oraz Jordanii. Pierwotnym czynnikiem decydującym o ich emigracji do USA była chęć poprawy poziomu życia pod względem ekonomicznym. Zaznaczyć należy, że większość imigrantów z Bliskiego Wschodu stanowili chrześcijanie, co ułatwiało ich drogę do uzyskania w USA prawa stałego pobytu ze względu na teoretycznie mniejsze różnice kulturowe i przez to łatwiejszą asymilację. Poważne bariery migracyjne dla wszystkich narodowości w Stanach Zjednoczonych zostały wprowadzone w życie w 1917 r. za sprawą ustawy migracyjnej. Wprowadzono w niej m.in. zakaz przyjmowania imigrantów mających konflikt z prawem, chorych psychicznie oraz zdeklarowanych homoseksualistów. W praktyce zapisy tego aktu prawnego nie doty-

¹⁸ *Yearbook of Immigration...*

¹⁹ Tamże.

czyły osób z Bliskiego Wschodu, gdyż w zdecydowanej większości nie przejawiali oni cech zakazanych ową ustawą. Realne bariery pojawiły się natomiast po wejściu w życie ustawy o imigracji z 1924 r. (tzw. *Johnson-Reed Act*). Była ona odpowiedzialną na stałe rosnącą falę migracji do Stanów Zjednoczonych (jako nowej globalnej potęgi gospodarczej) praktycznie z całego świata i wprowadziła migracyjny system kwotowy określający maksymalną stawkę imigrantów, których można przyjąć do kraju w trakcie roku. Ponadto zbiegło się to w czasie z największym w historii kryzysem ekonomicznym, którego skutkiem było m.in. znaczne osłabienie rynku pracy, co zniechęcało kolejnych imigrantów ekonomicznych do przyjazdu w celach zarobkowych. Główny czynnik migracyjny wśród osób z Bliskiego Wschodu zmienił się po II wojnie światowej i umownego podziału świata na dwie strefy wpływów. Wówczas na Bliskim Wschodzie rozpoczęły się trwające z przerwami praktycznie do dziś konflikty regionalne poszczególnych państw arabskich z powstałym w 1948 r. państwem izraelskim. Wiele osób decydowało się na opuszczenie dotychczasowego miejsca zamieszkania w celu ochrony zdrowia i życia. Przykładami takich państw były Liban, Syria, Egipt, Irak czy nieuznawana przez wszystkie podmioty społeczności międzynarodowej Autonomia Palestyńska.

Obecnie istotnym czynnikiem motywującym obywateli państw bliskowschodnich do emigracji (w tym do USA) stanowią kwestie społeczne związane z działalnością islamskich radykałów prześladujących mniejszość chrześcijańską oraz prowadzących działalność terrorystyczną, czego przykładem są m.in. Al-Ka'ida czy Samozwańcze Państwo Islamskie (ISIS). Po rozpadzie dwubiegunowego układu świata na skutek zakończenia tzw. zimnej wojny między Stanami Zjednoczonymi i Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich doszło na świecie do zwiększenia zagrożenia terroryzmem, czego najtragiczniejszym potwierdzeniem były zamachy z 11 września 2001 r. Jednym z czynników ułatwiających ten czyn był fakt zwiększenia liczby imigrantów z Bliskiego Wschodu po 1989 r. Część z nich było powiązanych z będącą autorem zamachu Al-Ka'idą, której celem jest zgładzenie cywilizacji zachodniej. Jednym ze skutków tego zdarzenia było zwiększenie kontroli nad przepływem imigrantów z państw arabskich oraz wprowadzenie aktu prawnego USA *Patriot Act*, który zezwalał m.in. na zatrzymywanie bez uzasadnienia i nakazu sądowego obcokrajowców, co do których istnieje podejrzenie o zagrożenie bezpieczeństwa narodowego²⁰.

Do Stanów Zjednoczonych z Bliskiego Wschodu czasowo emigrują także osoby zamożne. Najwyższy na świecie poziom szkolnictwa powoduje, że wielu obywateli państw bliskowschodnich przyjeżdża do USA w celu podjęcia studiów i wykorzystania zdobytej wiedzy do zwiększania zysków w sferze zawodowej po powrocie do kraju.

Mniejszość arabska w Stanach Zjednoczonych od początku pojawienia się w tym kraju w XIX w. osiedlała się przede wszystkim w największych metropo-

²⁰ M. Szymańska, *Eksplzja terroryzmu w USA a przekształcenia w amerykańskich służbach specjalnych po 11 września 2001 r.*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2014, nr 10, s. 186–210.

liach, jak Nowy Jork (stan Nowy Jork), Los Angeles (stan Kalifornia) czy Detroit (stan Michigan). Liczbę obywateli amerykańskich pochodzenia arabskiego szacuje się na ok. 3,5 mln, co stanowi 1,2% całej populacji²¹.

Jak już wspomniano, największym zagrożeniem amerykańskiego bezpieczeństwa publicznego ze strony imigrantów z Bliskiego Wschodu jest działalność terrorystyczna o islamskim podłożu fundamentalistycznym. Stany Zjednoczone są obecnie podstawowym celem ataków grup terrorystycznych, takich jak Al-Ka'ida czy ISIS. Choć potencjalnych członków poszukują one głównie wśród osób urodzonych w tym kraju i będących potomkami arabskich imigrantów (obietując im przez działania propagandowe powrót do „korzeni”), to nadal istnieje ryzyko dostawiania się potencjalnych terrorystów z zewnątrz kraju wśród tysięcy imigrantów. Należy jednak podkreślić, że mniejszość arabska w USA jest bardzo dobrze zasymilowana i zwłaszcza po wydarzeniach z 11 września 2001 r. nierzadko pada ofiarą stereotypowego myślenia o „Arabie-terrorystyce”, co prowadzi do jej dyskryminowania, a nawet aktów przemocy ze strony reszty społeczeństwa. Przykładem tego mogły być zabójstwa niewinnych przedstawicieli mniejszości arabskiej po 2001 r. w ramach rzekomego odwetu za zamach na *World Trade Center*.

Imigranci z Dalekiego Wschodu

Imigracje na kontynent amerykański z Dalekiego Wschodu rozpoczęły się, podobnie jak w przypadku ludności arabskiej, wraz z odkryciem tych ziem przez Europejczyków. Jako pierwsi wraz z hiszpańskimi kolonizatorami pojawili się tam Filipińczycy, którzy byli wykorzystywani głównie jako pracownicy na hawajskich plantacjach trzciny cukrowej. W XIX w. zaczęli do nich w coraz większym stopniu dołączać także obywatele innych państw dalekowschodnich, takich jak Chiny, Japonia, Korea czy Indie. Było to motywowane czynnikiem ekonomicznym oraz politycznym, ponieważ w krajach tych w ówczesnych czasach panowała duża niestabilność wewnętrzna, skutkująca także niskim poziomem życia. Jak już wspomniano, osoby te pracowały przede wszystkim w sektorze rolniczym, ale także w górnictwie i handlu. Stale rosnąca ekspansja azjatyckich imigrantów i budowanie swoich wpływów w Nowym Świecie (czego przykładem są znane do dziś z amerykańskich metropolii – głównie na Zachodnim Wybrzeżu USA – w Los Angeles i San Francisco²² – dzielnice zamieszkałe niemal wyłącznie przez Chińczyków – Chinatown) spowodowała konieczność ograniczenia tego procederu przez władze amerykańskie. W odpowiedzi na to w celu ograniczenia napływu taniej siły roboczej w 1875 r. wprowadzono *Page Act of 1875*, w którym zakazano przyjmowania imigrantów przybywających do USA w roli przymusowych robotników, kobiet dopuszczających się prostytucji oraz osób skazanych. Zapisy te zostały potwierdzone ustawą

²¹ *Quick Facts About Arab Americans*, <https://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/aai/pages/9843/attachments/original/1432919063/quickfacts.pdf?1432919063> [dostęp: 10.07.2019].

²² K. Wasilewski, *Bezdomnych gromady niemale... Dyskurs migracyjny na łamach prasy amerykańskiej (1875–1924)*, Poznań 2017, s. 117.

z 1882 r. dotyczącą ograniczenia napływu Chińczyków. W 1907 r. ograniczenia te zostały poszerzone również o obywateli japońskich. 1917 r. przyniósł z kolei przytaczaną już ustawę zastrzegającą możliwość imigracji do USA, a na mocy ustawy o podziale kwotowym z 1924 r. przedstawiciele państw dalekowschodnich otrzymali całkowity zakaz imigracji, niedopuszczalne było także posiadanie przez nich własności gospodarczych. Stopniowa liberalizacja amerykańskiego prawa migracyjnego rozpoczęła się w 1943 r. za sprawą Ustawy Magnusona (senatora), kiedy Chińczykom przebywającym na stałe w USA zaczęto nadawać amerykańskie obywatelstwo, zniesiono także zakaz posiadania przez nich ziemi oraz własności gospodarczych. Kolejnym przykładem zmiany kierunku w polityce migracyjnej USA była Ustawa Luce'a-Cellera z 1946 r. dotycząca w przytoczonym wcześniej zakresie Hindusów oraz Filipińczyków. W 1952 r. wprowadzona w życie została Ustawa o imigracji i obywatelstwie, pozwalająca bez ograniczeń nadawać amerykańskie obywatelstwo imigrantom z Dalekiego Wschodu, którzy już przebywali w USA, jednak wówczas nie zdecydowano się jeszcze na zniesienie systemu kwotowego. Nastąpiło to dopiero po nowelizacji tej ustawy w 1965 r., całkowicie kończąc realizację koncepcji przyjmowania imigrantów na podstawie kwot. W to miejsce wprowadzono limit 170 tys. wiz rocznie dla każdego kraju na świecie, bez podziałów rasowych czy etnicznych²³. Zgodnie z oczekiwaniami przyniosło to znaczny wzrost liczby imigrantów, szczególnie z Azji. W przypadku Chińczyków był to wzrost niemal dziesięciokrotny²⁴. Wydarzenie to zbiegło się w czasie z amerykańskim zaangażowaniem militarnym w Korei oraz w Vietnamie. Obywatele tych państw przyjeżdżali do USA jako emigranci polityczni. Wraz z nimi zaczęły przybywać także osoby chcące zdobyć wykształcenie na amerykańskich uczelniach wyższych.

Głównymi rejonami zamieszkanymi przez imigrantów z Dalekiego Wschodu w USA są stany Kalifornia (32% ich całej populacji w USA, zamieszkują oni przede wszystkim Los Angeles), a także Nowy Jork i Teksas²⁵. Stanowią oni obecnie ok. 5% amerykańskiego społeczeństwa²⁶. Społeczność dalekowschodnia w Stanach Zjednoczonych od zawsze charakteryzowała się stosunkowo niskim poziomem asymilacji i integracji z resztą społeczeństwa, czego przykładem są hermetyczne dla pozostałych grup etnicznych dzielnice Chinatown w największych amerykańskich metropoliach. Wynika to z aspektów kulturowych, tj. przywiązania do własnych tradycji, rytuałów, modelu życia, rodziny itp. Ze względu na swoją hermetyczność, dalekowschodnie grupy etniczne żyją niejako „na uboczu” większości społeczeństwa i nie przejawiają chęci daleko idącej integracji.

²³ *Public Law 89-236*, <http://library.uwb.edu/Static/USImmigration/79%20stat%20911.pdf> [dostęp: 10.07.2019].

²⁴ *Yearbook of Immigration...*

²⁵ J. Zong, J. Batalova, *Asian Immigrants in the United States*, <https://www.migrationpolicy.org/article/asian-immigrants-united-states> [dostęp: 10.07.2019].

²⁶ *Selected Social Characteristics in the United States*, <https://factfinder.census.gov/faces/tableservices/jsf/pages/productview.xhtml?src=bkmk> [dostęp: 10.07.2019].

Pomimo iż grupy te statystycznie nie popełniają w skali całych Stanów Zjednoczonych zbyt wielu przestępstw (ok. 1,5% wszystkich w 2013 r.)²⁷ największym zagrożeniem bezpieczeństwa publicznego z ich strony jest działalność zorganizowanych grup przestępczych, głównie chińskich triad. Grupy te charakteryzują się wyjątkową brutalnością w swoich działaniach. Zajmują się one głównie przemytem towarów oraz osób (głównie nielegalnych imigrantów z państw Dalekiego Wschodu), a także handlem ludźmi. Konsekwencją nielegalnego przemytu azjatyckich imigrantów jest trudność z oszacowanej oficjalnej liczby imigrantów. Pomimo że w ostatnich latach roczna liczba osób przybywających z Dalekiego Wschodu do USA kształtuje się na poziomie średnio 410 tys. rocznie (z prawem legalnego pobytu) to ich sumaryczna roczna liczba może wynosić nawet ponad pół miliona.

Imigranci europejscy

Jak już wspomniano, Europejczycy byli pierwszymi, którzy oficjalnie, choć przypadkowo, dotarli na kontynent północnoamerykański. Wraz z tym rozpoczął się w celu budowania swoich stref wpływów oraz korzystania z nowych, nierzadko nieznanymi wcześniej zasobów proces kolonializmu. Graczami, którzy podzielili między sobą nowo zdobyte tereny, były Hiszpania (współczesne kraje latynoamerykańskie z wyjątkiem Brazylii) oraz Francja (m.in. część obszaru dzisiejszej Kanady). Główną rolę dla rozwoju Nowego Świata przypisać można jednak Królestwu Brytyjskiemu, którego obywatele w 1776 r. doprowadzili do ogłoszenia niepodległości Stanów Zjednoczonych. Dynamiczny rozwój nowego państwa sprawił, że z przyczyn ekonomicznych zaczęli licznie przybywać do niego także obywatele innych krajów europejskich, takich jak Niemcy, Rosja, Włochy, Irlandia i nieposiadający własnego kraju Żydzi. Na przełom XIX i XX w. datuje się także największy w historii odsetek migracji Polaków, głównie ubogich osób z ziem podhalańskich. Nowe grupy migracyjne z czasem zaczęły zaznaczać swoje wpływy kulturowe, które w dużej mierze zachowały się do dzisiaj. Kolejna fala migracji miała miejsce w dwudziestoleciu międzywojennym, głównie za sprawą Niemców oraz Rosjan uciekających ze swoich krajów z przyczyn politycznych (przez rozwój w nich odpowiednio faszyzmu i komunizmu). Grupą migrującą do USA z przyczyn polityczno-społecznych byli natomiast Żydzi uciekający przed skutkami holokaustu.

Należy wskazać, że znaczący wzrost liczby imigrantów ze Starego Kontynentu w tym okresie determinował pojawianie się w społeczeństwie amerykańskim głosów sprzeciwu, co starali się wykorzystywać w obliczu wyborów politycy²⁸. Jednym z efektów było podpisanie 19 maja 1921 r. przez prezydenta Warrrena Hardinga aktu prawnego zwanego *Emergency Quota Act*, zaostrzającego dotychczasowy model amerykańskiej polityki migracyjnej²⁹. Po II wojnie światowej i podziale świata na amerykańską i radziecką strefę wpływów zaobserwować można było

²⁷ *Crime in the United States 2013...*

²⁸ K. Wasilewski, dz. cyt., s. 462.

²⁹ Tamże, s. 474.

chęć wydostania się wielu obywateli z krajów tzw. bloku wschodniego, zarówno z przyczyn ekonomicznych (emigracja zarobkowa), politycznych (prześladowania przeciwników politycznych), jak i społecznych (prześladowania grup społecznych niezgadzających się z nową rzeczywistością polityczną). Znaczny wzrost skali imigracji do USA z krajów z tej części świata zanotowano po upadku jego dwubiegunowego podziału³⁰. Jedną z konsekwencji tego zjawiska było zwiększenie swobody przemieszczania się (także w celu emigracji zarobkowej).

Obecnie biała ludność stanowi ok. 68% całej populacji amerykańskiej³¹. Osoby te są w większości potomkami (bądź też przybyli współcześnie) europejskich imigrantów przybywających do USA od końca XV w. aż do dzisiaj. Zgodnie z narodowym spisem powszechnym najwięcej można odnaleźć wśród nich Niemców (17%, zamieszkałych głównie w stanie Ohio), Brytyjczyków (12,6%, zamieszkałych głównie w stanie Utah) oraz Irlandczyków (11%, zamieszkałych głównie w stanach Massachusetts i Nowy Jork)³².

Do największych zagrożeń bezpieczeństwa publicznego w USA ze strony europejskich imigrantów należą działania zorganizowanych grup przestępczych. Najśłynniejszym tego przykładem jest włoska mafia sycylijska, która przeniosła się i funkcjonowała w Stanach Zjednoczonych od początku XX w. Drugim narodem, którego potomkowie są aktywni w działaniach zorganizowanych grup przestępczych, są Rosjanie. Obie grupy działają przede wszystkim w stanie Nowy Jork, a Rosjanie także w Kalifornii. Obie też charakteryzują się brutalnością swoich działań, do których form należą głównie handel narkotykami, przemyt, sutenerstwo i wymuszenia rozbójnicze.

Podsumowanie

Stany Zjednoczone jako niepodległe państwo zawdzięczają swoje istnienie europejskim kolonizatorom, z Wielką Brytanią na czele. Jest to kraj o bardzo złożonej strukturze społecznej, którą tworzą grupy narodowe praktycznie z całego świata. Dla wielu z nich przyjazd do USA stanowił swoistą przepustkę do lepszego życia, zwłaszcza pod kątem ekonomicznym. Potwierdzeniem tego jest fakt, że najbardziej zróżnicowane etnicznie są stany najbogatsze, takie jak Kalifornia czy Nowy Jork.

Amerykańska polityka migracyjna na przestrzeni lat ulegała znacznym modyfikacjom w zależności od skali osób, które przyjeżdżały do kraju. Pierwsze ograniczenia w przyjmowaniu imigrantów przyjmowano już na przełomie XIX i XX w., nakładając zakaz wjazdu do USA osobom mającym konflikt z prawem (dotyczyło to zwłaszcza Azjatów), a w 1924 r. wprowadzono system kwotowy, określający ile osób z danego kraju może legalnie emigrować do USA. Rozwiązanie to spotykało się jednak z krytyką, ponieważ uznawano je za dyskryminujące ze względu na po-

³⁰ *Yearbook of Immigration...*

³¹ *The World Factbook...*

³² *Largest Ethnic Groups And Nationalities In The United States*, <http://www.worldatlas.com/articles/largest-ethnic-groups-and-nationalities-in-the-united-states.html> [dostęp: 10.07.2019].

chodzenie. Zniesiono je ostatecznie dopiero w 1965 r. na mocy Ustawy o imigracji i obywatelstwie, co z pewnością należy uznać za najważniejszy moment w historii amerykańskiej polityki migracyjnej. Fale migracji do Stanów Zjednoczonych były bezpośrednio związane z sytuacją międzynarodową w danym okresie. Przykładem tego były wzmożone ruchy związane z toczącymi się konfliktami zbrojnymi lub wojnami (np. w Korei) lub też z niestabilną sytuacją polityczną wewnątrz danego państwa i związanymi z nią dyskryminacjami poszczególnych grup społecznych (np. w okresie zimnej wojny w krajach tzw. bloku wschodniego oraz chrześcijan w państwach na Bliskim Wschodzie). Innym istotnym momentem w historii migracji do USA było zakończenie owego okresu, czego skutkiem było ułatwienie przemieszczania się po upadku żelaznej kurtyny. Analiza danych źródłowych instytucji, takich jak FBI, pozwala stwierdzić, że w kontekście wpływu na poziom bezpieczeństwa publicznego amerykańscy imigranci bądź ich potomkowie padają ofiarą nakładania na nich stereotypów. Pomimo iż grupy te generują proceder przestępczy, to statystyki wyraźnie pokazują, że wbrew obiegowej opinii osoby czarnoskóre nie są sprawcami największej liczby przestępstw, a ludność arabska ma niewiele wspólnego z działalnością terrorystyczną o charakterze fundamentalistycznym, gdyż większość z nich stanowią chrześcijanie.

W dalszym ciągu jednym z największych zagrożeń bezpieczeństwa publicznego Stanów Zjednoczonych jest nielegalna migracja, którą w celach dochodowych (przemytu osób) w dużym stopniu praktykują grupy przestępcze. Oznacza to konieczność stałego monitorowania sytuacji oraz wprowadzania rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, zwłaszcza w kontekście zagrożenia USA możliwością ataków terrorystycznych.

Jak wskazuje Anna Bartnik, zróżnicowanie narodowościowe i etniczne społeczeństwa amerykańskiego będzie stale rosło³³. Doświadczenia z zastosowanych rozwiązań w przeszłości pokazują, że najlepszym środkiem byłoby rozwiązanie między przyjmowaniem praktycznie wszystkich chętnych, tak jak na początku istnienia państwa amerykańskiego, a radykalnym i dyskryminującym obywateli poszczególnych państw systemem kwotowym.

Bibliografia

Opracowania:

- Bartnik A., *Migracje do Stanów Zjednoczonych Ameryki w dobie globalizacji*, Kraków 2019.
- Czop A., *System bezpieczeństwa publicznego Rzeczypospolitej Polskiej ze szczególnym uwzględnieniem prywatnego sektora ochrony*, Kraków 2016.
- Fehler W., Cebul K., Podgórsańska R., *Migracje jako wyzwanie dla Unii Europejskiej i wybranych państw członkowskich*, Warszawa 2017.

³³ A. Bartnik, *Migracje do Stanów Zjednoczonych Ameryki w dobie globalizacji*, Kraków 2019, s. 87.

- Kaczmarczyk P., Okólski M., *Polityka migracyjna jako instrument promocji zatrudnienia i ograniczania bezrobocia*, Warszawa 2008.
- Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, red. B. Zdrodowski, Warszawa 2008.
- Wasilewski K., *Bezdomnych gromady niemale... Dyskurs imigracyjny na lamach prasy amerykańskiej (1875–1924)*, Poznań 2017.

Artykuły naukowe:

- Kaczmarczyk P., *Money for Nothing? Ukrainian Immigrants in Poland and their Remitting Behaviors* „Discussion Paper Series” 2013, No 7666.
- Olbrycht P., *Migracje zarobkowe Polaków – przeszłość i terażniejszość*, „Zeszyty Naukowe Ruchu Studenckiego” 2014, nr 2.
- Pringle H., *Welcome to Beringia*, „Science” 2014, Vol. 343, Issue 6174.
- Szymańska M., *Eksplzja terroryzmu w USA a przekształcenia w amerykańskich służbach specjalnych po 11 września 2001 r.*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2014, nr 10.

Źródła internetowe:

- Crime in the United States 2013*, <https://ucr.fbi.gov/crime-in-the-u.s/2013/crime-in-the-u.s.-2013/tables/table-43>.
- Kolonializm*, <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/kolonializm.html>.
- Largest Ethnic Groups And Nationalities In The United States*, <http://www.worldatlas.com/articles/largest-ethnic-groups-and-nationalities-in-the-united-states.html>.
- Public Law 89–236*, <http://library.uwb.edu/Static/USImmigration/79%20stat%20911.pdf>.
- Selected Social Characteristics in the United States*, <https://factfinder.census.gov/faces/tables/services/jsf/pages/productview.xhtml?src=bkmk>.
- The World Factbook*, <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/us.html>.
- Quick Facts About Arab Americans*, <https://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/aai/pages/9843/attachments/original/1432919063/quickfacts.pdf?1432919063>.
- Vastag B., *Radical theory of first Americans places Stone Age Europeans in Delmarva 20,000 years ago*, „The Washington Post”, https://www.washingtonpost.com/national/health-science/radical-theory-of-first-americans-places-stone-age-europeans-in-delmarva-20000-years-ago/2012/02/28/gIQA4mriiR_story.html?utm_term=.1cc0d10f8493.
- Yearbook of Immigration Statistics 2015*, <https://www.dhs.gov/immigration-statistics/yearbook/2015>.
- Zong J., Batalova J., *Asian Immigrants in the United States*, <https://www.migrationpolicy.org/article/asian-immigrants-united-states>.

Streszczenie:

Celem artykułu było zbadanie wpływu zjawiska migracji na poziom bezpieczeństwa publicznego Stanów Zjednoczonych jako przykładu kraju składającego się niemal w całości z imigrantów bądź ich potomków. Do realizacji celu posłużono się studium przypadku wybranych grup narodowych wraz z analizą historyczną ich znalezienia się na kontynencie północnoamerykańskim, wskazaniem głównych obszarów występowania oraz charakterystyką prowadzonych działań przestępczych. Dokonano także analizy amerykańskiego prawa migracyjnego od początku istnienia tego państwa. W artykule wykorzystano metodę

analizy źródeł oraz danych wtórnych pochodzących z instytucji bezpieczeństwa narodowego Stanów Zjednoczonych oraz z okresowych spisów ludności.

Słowa kluczowe: Stany Zjednoczone, migracje, bezpieczeństwo, imigranci.

The Impact of Migration on the Level of Public Security in United States

Abstract:

The purpose of this article was to explore the impact of migration on the level of public safety in United States as an example of a country consisting close entirely of immigrants or their scions. The case study of selected national groups, along with historical analysis of their presence on the North American continent, indicates the main areas of occurrence and characteristics of criminal activities. An analysis of the American migration law has been made since the beginning of this state. A methodology was used to analyze sources and secondary data from national security institutions of United States and periodic censuses.

Keywords: United States, migration, security, immigrants.